

**PRIM'AWLA QORTI CIVILI
ONOR IMHALLEF ANNA FELICE**

Illum 28 ta' Lulju, 2016

Rikors Guramentat Nru: 286/2013 AF

Sullivan Maritime Limited (C-20340)

vs

Agritrans Logistics Limited (C-45380)

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ġuramentat tas-socjetà attrici Sullivan Maritime Limited li permezz tiegħu wara li ġie premiss illi:

Is-socjetà attrici giet inkarigata mis-socjetà konenuta sabiex tirrendi servizz ta' noll (freight) u servizzi ohra relatati mal-garr ta' merkanzija f'diversi okkazonijiet separati għall-beneficcju tal-istess socjetà konvenuta.

Kif jirrizulta mis-"Summary Statement" mahrug mis-socjetà attrici u datat ghoxrin ta' Marzu 2013 (hawn anness u mmarkat bhala "Dok. SML 1" A-G) is-socjetà attrici ma thallsitx tas-servizzi kollha rezi u għaldaqstant hija kreditrici tal-kumpannija intimata fis-somma totali ta' tlieta u ghoxrin elf, mija u sitta u

hamsin Ewro u seba' Ewro centezmi (€23,156.07) rapprezentanti kif ser jigi spjegat:

Il-bilanc ta' sebat elef, sitt mija u erba' Ewro u tnejn u sittin Ewro centezmu (€7,604.62) huwa dovut ghal servizzi rezi sat-tnejn u ghoxrin ta' Novembru elfejn u tnax (2012). Din is-somma dovuta kienet tammonta ghal wiehed u tletin elf Ewro, disa' mija u erba' Ewro u tnejn u sittin Ewro centezmu (€31,904.62) izda minnhom thallset is-somma ta' erba' u ghoxrin elf Ewro (€24,000). (Ricevuti ghal dan il-perjodu annessi u mmarkati bhala "Dok. SML 1 A").

L-ammont ta' disat elef, mija u hamsin ewro u tlieta u disghin Ewro centezmu (€9,150.93) huwa dovut ghal servizzi rezi mid-dsatax ta' Novembru elfejn u tnax sal-ghoxrin ta' Dicembru elfejn u tnax. (Ricevuti ghal dan il-perjodu annessi u mmarkati bhala "Dok. SML 1 B").

L-ammont ta' sitt elef, mija u hamsa u ghoxrin Ewro u wiehed u tletin Ewro centezmu (€6,125.31) huwa dovut ghal servizzi rezi mill-perjodu tal-erbgha ta' Jannar elfejn u tlettax (2013) sat-tnejn u ghoxrin ta' Jannar elfejn u tlettax. (Ricevuti ghal dan il-perjodu annessi u mmarkati bhala "Dok. SML 1 C").

L-ammont ta' tlett mija u hamsa u tletin Ewro u tmienja u sebghin Ewro centezmu (€335.78) huwa dovut ghal servizzi rezi fl-erbgha u ghoxrin ta' Jannar elfejn u tlettax. (Hawn annessa u mamrkata bhala "Dok. SML 1 D").

Il-bilanc ta' sittin Ewro u sebgha u hamsin Ewro centezmu favur is-socjetà Agritrans (€60.57) ghandu jitnaqqas mill-ammonti hawn fuq imsemmija ghaliex inhargu credit notes ghal perjodu Jannar elfejn u tlettax sa Frar elfejn u tlettax (hawn annessi u mmarkati bhala "Dok. SML 1 E") biex b'hekk l-ammont finali dovut lill-kumpanija attrici huwa ta' €23,156.07) oltre l-imghaxijiet legali.

In oltre, s-Sur Anthony Schembri ghan-nom tas-socjetà konvenuta u bhala rapprezentant tal-istess socjetà konvenuta, filwaqt li kien hareg diversi blank cheques (kopja hawn annessa u mmarkati bhala "Dok. SML 1 F") bhala forma ta' garanzija ta'

hlas lill-kumpanija attrici ghall-istess servizzi tal-kumpanija attrici, sussegwentement al illi dawn ic-cheques ma kellhomx u m'ghandhomx jintuzaw biex jaghmlu tajjeb ghall-ammonti hekk dovuti kif suespost.

Dawn ic-cheques huma BOV cheque number 654 u datat sitta u ghoxrin ta' Novembru elfejn u tnax; BOV cheque number 666 u datat sebgha ta' Jannar elfejn u tlettax; u BOV cheque number 672 u datat erbgha u ghoxrin ta' Jannar elfejn u tlettax.

Il-kumpanija esponenti ghamlet diversi talbiet ghall-hlas tal-ammont dovut u dan anke ricentement billi intavolat ittra ufficjali ai termini tal-artikolu 166A tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta ("Dok. SML 2" u "Dok. SML 3") rispettivament izda din baqghet inadempjenti.

Jezistu l-elementi kollha rikjesti mill-ligi a tenur tal-Artikolu 167 tal-Kodici tal-Organizzazzjoni u Procedura Civili (Kap. 12) stante li l-ammonti fuq imsemmija huma certi, likwidi u dovuti u l-kumpanija konvenuta ma ghandhiex eccezzjonijiet x'taghti kontra t-talba ghall-hlas tal-istess ammont u taf lilha nnifisha bil-fatti kif fuq dikjarati.

Intalbet din il-Qorti sabiex:

1. Tiddikjara lill-kumpanija konvenuta debitrici tal-kumpanija attrici fl-ammont ta' tlieta u ghoxrin elf, mija u sitta u hamsin Ewro u seba' Ewro centezmi (€23,156.07) oltre l-imghaxijiet legali rapprezentanti l-prezz ta' xoghol u servizzi ta' nol (freight) u servizzi ohra relatati mal-garr ta' merkanzija f'diversi okkazzjonijiet ghall-beneficcu tal-kumpanija intimati; u
2. Tordna lill-kumpanija konvenuta thallas lill-kumpanija attrici l-kreditu infraskritt ta' tlieta u ghoxrin elf, mija u ssita u ahmsin Ewro u seba' Ewro centemzmi (€23,156.07) oltre l-imghaxijiet legali mid-data tal-fatturi relattivi sad-data tal-pagament effettiv.

Bl-ispejjez, inkluzi dawk tal-Mandat ta' Sekwestru Kawtelatorju Numru 161/2013 u tal-ittra Ufficjali ai termini tal-Artikolu

166A tal-Kap. 12 Numru 29/2013 tal-5 ta' Frar 2013 u bl-ingunzjoni tal-kumpanija konvenuta għas-subizzjoni.

Rat id-dokumenti annessi.

Rat ir-risposta ġuramentata tas-soċjetà konvenuta Agritrans Logistics Limited li permezz tagħha eċċepiet illi:

Preliminarjament, l-ammont pretiz mhux dovut kollu, kif se jirrizulta ahjar waqt is-smiegh u t-trattazzjoni ta' din il-kawza.

Is-socjetà rikorrenti kellha fil-pussess tagħha, cekkijiet in bjank, u liema jkopru l-ammont dovut lilhom mis-socjetà intimata (esebiti u mmarkati komplessivament bhala "Dok. SML 1 F" mis-socjetà rikorrenti stess, mar-Rikors Promotur).

Kienet is-socjetà rikorrenti stess illi għazlet illi ma ssarafx dawn ic-cekkijiet, u dan minghajr ebda raguni valida fil-ligi jew fuq xi struzzjonijiet tas-socjetà intimata f'dak is-sens.

Għaldaqstant is-socjetà intimata m'għandhiex tbatlha l-ispejjez ta' dawn il-proceduri.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjez kontra r-rikorrenti.

Semgħet ix-xhieda prodotti.

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet.

Rat in-nota ta' replika tas-soċjetà attriċi.

Rat li l-kawza tħalliet għas-sentenza.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Ikkunsidrat illi permezz ta' din l-azzjoni, is-soċjetà attriċi qiegħda titlob lill-Qorti ssib illi s-soċjetà konvenuta hija debtriċi

tas-soċjetà attriċi fl-ammont ta' €18,005.48¹ oltre l-imghax legali rappreżentanti l-prezz ta' xogħol u servizzi ta' nol (freight) u servizzi oħra relatati li saru mis-soċjetà attriċi għall-benefiċċju tas-soċjetà konvenuta. Għaldaqstant, qiegħed jintalab illi s-soċjetà konvenuta tiġi kkundannata tħallas l-ammont imsemmi, bl-imghax, mid-data tal-fatturi sad-data tal-pagament effettiv. Is-soċjetà konvenuta laqgħet għat-talbiet attriċi billi eċċepiet illi l-ammont pretiż mhuwiex dovut kollu u li fi kwalunkwe każ is-soċjetà attriċi kellha fil-pussess tagħha *blank cheques* illi hija setgħet sarrfet sabiex minnhom jiħallas l-ammont dovut.

Mill-provi prodotti jirriżulta li s-soċjetà konvenuta kienet tagħmel użu mis-servizzi ta' nol (freight) li tipprovdi s-soċjetà attriċi. Jirriżulta li s-soċjetà konvenuta kienet tħallas lis-soċjetà attriċi permezz ta' diversi *blank cheques*, iżda qam xi diżgwid bejn il-partijiet peress illi skont is-soċjetà konvenuta kien hemm diversi żbalji fil-fatturi maħruġa mis-soċjetà attriċi u għaldaqstant, rappreżentanti tas-soċjetà attriċi jispjegaw illi Anthony Schembri, rappreżentant tas-soċjetà konvenuta, tahom struzzjonijiet sabiex ma jsarrfux aktar *cheques*. In vista ta' dan, is-soċjetà attriċi tgħid illi huwa dovut lilha l-ammont riklamat minnha. Mill-fatturi esibiti mar-rikors promotur jirriżulta li l-ammont riklamat ikopri fatturi maħruġa minn Jannar 2012 sa Frar 2013.

Anthony Schembri, jikkonferma li mill-ammont kollu li qiegħda titlob is-soċjetà konvenuta, l-ammont kontestat huwa ta' madwar €6,200 u għaldaqstant din hija ammissjoni da parti tas-soċjetà konvenuta li l-bqija tal-ammont mitlub mis-soċjetà attriċi huwa dovut. Minkejja dan, ma jirriżultax illi fil-mori tal-kawża tħallas l-ammont mhux ikkontestat, ħlief għall-ammont ta' €5,000 li ġie ridott skont nota ta' riduzzjoni li permezz tagħha s-soċjetà attriċi rriduċiet it-talba tagħha b'dan l-ammont.

Fir-rigward tal-eċċezzjoni tas-soċjetà konvenuta li l-ammont li mhuwiex ikkontestat seta' tħallas billi s-soċjetà attriċi ssarrafil-

---

¹ Dan huwa l-ammont finali ddikjarat fin-nota ta' sottomissjonijiet tal-attriċi wara li fil-mori tal-kawża tħallas l-ammont ta' €5000 kif ukoll ġie ddikjarat li għandu jitnaqqas l-ammont ta' €150.59 peress li nstabu żbalji fil-fatturi in kwistjoni.

blank cheques li kienu fil-pussess tagħha, xehdu Cynthia Farrugia u Jesmond Zammit, rappreżentanti tas-soċjetà attriċi, li kkonfermaw illi Anthony Schembri kien ta struzzjonijiet lil Cynthia Farrugia, biex ma jissarfux *cheques* minhabba li ma kienx hemm qbil dwar l-ammont dovut. Anthony Schembri, fix-xhieda tiegħu, jgħid illi "*Jien kont bqajt bil-ftehim ma' Sullivan illi c-cheques jissarfu meta l-kontijiet jitrangaw.*"² Izda fiċ-ċirkostanzi l-Qorti ssib illi hija aktar verosimili x-xhieda tar-rappreżentanti tas-soċjetà attriċi li huma ngħataw struzzjonijiet ċari sabiex ma jsarrfux aktar *cheques*. Fil fehma tal-Qorti ċ-ċirkostanzi juru li din id-deċiżjoni ma kienet xejn riżultat ta' ftehim bejn il-partijiet. Is-soċjetà attriċi ċertament illi ma kellha ebda raġuni għalfejn tiftiehem li ma ssarrafx dawn ic-*cheques*, għallinqas għall-ammont mhux ikkontestat, li kieku ma ġietx imwaqqfa speċifikament milli ssarrafhom minn Anthony Schembri, u fi kwalunkwe każ, ma ġiex spejgat minn Anthony Schembri għaliex minkejja li s-soċjetà konvenuta qiegħda tikkontesta biss madwar terz tal-ammont mitlub, ma tħallasx l-ammont mhux ikkontestat. Għaldaqstant, din l-eċċezzjoni qiegħda tiġi miċħuda.

Fir-rigward tal-ammont kontestat, Anthony Schembri xehed u ppreżenta diversi fatturi kif ukoll kopji ta' *emails* f'dan ir-rigward. Jirriżulta li l-ammont kontestat mis-soċjetà konvenuta jammonta għall €6,294.57. Minn dan l-ammont, hemm €2,401 li Anthony Schembri jgħid illi tħallas żejjed lis-soċjetà attriċi fuq fatturi tas-sena 2010, u €3,893.57 li huwa jgħid illi huma mitluba żejda mis-soċjetà attriċi fuq il-fatturi mertu tal-kawża. Huwa ppreżenta diversi fatturi tas-sena 2010 għaliex isostni li s-soċjetà li huwa jirrappreżenta ħallset ammonti li ma kienux dovuti lis-soċjetà attriċi fuq dawn il-fatturi kif ukoll ippreżenta diversi fatturi oħra li huma mertu tal-proċeduri odjerni fejn huwa jsostni li hemm diskrepanzi bejn l-ammont mitlub u dak dovut għas-servizzi attwalment provduti mis-soċjetà attriċi.

Minn naħa tiegħu, Joseph Bugeja, rappreżentant tas-soċjetà attriċi xehed u ppreżenta dokumenti sabiex isostni l-pożizzjoni tas-soċjetà attriċi li fil-maġġor parti, kemm il-fatturi tas-sena 2010 li għamel riferenza għalihom l-konvenut, u kemm dawk

---

² Vide xhieda a fol. 146 et seq. tal-proċess

mertu tal-kawża, huma korretti. Filfatt huwa spjega fid-dettal għaliex is-soċjetà attriċi ma taqbilx illi hemm żbalji fil-fatturi mertu tal-kawża lil Joseph Bugeja rriżultalu biss illi kien hemm diskrepanza ta' madwar €150 u fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha s-soċjetà attriċi tgħid illi dan l-ammont għandu jitnaqqas ukoll mill-ammont komplessiv mitlub minnha, biex b'hekk l-ammont finali tat-talba attriċi huwa ta' €18,005.48.

Fir-rigward tal-fatturi mħallsin tas-sena 2010 u li mhumieq mertu ta' dawn il-proċeduri, Anthony Schembri jibbaża l-allegazzjoni tiegħu li kien hemm diskrepanza ta' €2,401 li tħallas żejjed mis-soċjetà konvenuta fuq *quotation* maħruġa mis-soċjetà attriċi fl-aħħar tas-sena 2009, liema *quotation* kienet valida sa nofs is-sena 2010. Izda fil-fehma tal-Qorti dan ma kienx biżżejjed biex is-soċjetà konvenuta tipprova dak allegat minnha. Jibda biex jingħad illi s-soċjetà konvenuta ma ressqet ebda eċċezzjoni fir-rigward tal-fatturi mħallsa għas-sena 2010. L-eċċezzjoni tagħha kienet fis-sens illi mill-ammont mitlub mis-soċjetà attriċi għall-fatturi li għadhom ma tħallsux mhuwiex dovut l-ammont kollu, u mhux li fil-passat is-soċjetà konvenuta kienet ħallset żejjed. Fit-tieni lok, Joseph Bugeja jikkonferma li l-ammont mitlub f'dawk il-fatturi tal-2010 jikkorrespondi mar-rati stabbiliti mis-soċjetà Taljana Grimaldi Group u filfatt huwa esebixxa kopja tar-rati applikabbli. Kien biss wara li Joseph Bugeja spjega r-rati tas-soċjetà attriċi li Anthony Schembri esebixxa din il-*quotation*, li dwarha qal biss illi huwa qiegħed jibbaża d-diskrepanzi fil-fatturi tal-2010 fuqha.

Il-Qorti tinnota wkoll illi minkejja li fl-udjenza tal-10 ta' Marzu 2015 Anthony Schembri gie ordnat mill-Qorti sabiex jelenka dawk l-*items* li ma jaqbilx magħhom mir-rendikont dettaljat illi kien ta Joseph Bugeja, kemm għall-fatturi tal-2010 li huma mħallsa u kemm dawk mertu tal-kawża li huma kontestati, liema dokument kellu jiġi notifikat lill-kontro parti bi dritt għal twegiba, huwa ma għamel xejn minn dan izda għażel li jikkumenta dwarhom fin-nota ta' sottomissjonijiet tas-soċjetà konvenuta u dan minkejja li l-Qorti ddikjarat illi l-provi huma magħluqa permezz ta' digriet datat 16 ta' Frar 2015.

Fir-rigward tal-kummenti tas-soċjetà attriċi fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha dwar l-ammont allegatament mħallas żejjed fuq l-fatturi tal-2010, il-Qorti ssib illi fi kwalunkwe każ kif diġà ngħad ma taqbilx mal-konkluzjonijiet ta' Anthony Schembri li huwa ħallas żejjed abbażi tal-*quotation* eżebita minnu. Kien jispetta lilu li jipprova li din il-*quotation* kienet dik applikabbli u fi kwalunkwe każ, kif diġà ntqal ma tressqet ebda eċċezzjoni fis-sens illi tħallas xi ammont żejjed fuq dawn il-fatturi. Fin-nota ta' sottomissjonijiet tal-konvenuta ssir riferenza wkoll għall-*email*, li l-Qorti qiegħda tippreżumi li hija l-email a fol. 176 tal-proċess li jagħmel riferenza għaliha Anthony Schembri fix-xhieda tiegħu. Izda din l-email sempliċiment tirreferi għall-vjaġġ partikolari u tgħid hekk '*Above truck will be charged at...*' mingħajr ma lanqas tagħmel riferenza għal xi fattura speċifika u ma tistax il-konvenuta tippretendi li fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha, tallega li kien hemm żbalji f'dawn il-fatturi abbażi ta' din l-*email*, li fuq kolloxx kif diġà ngħad bl-ebda mod ma tikkorroborra dak li qiegħda tgħid is-soċjetà konvenuta.

Dwar il-kummenti fin-nota ta' sottomissjonijiet fir-rigward tal-fatturi mertu tal-kawża, l-Qorti ssib illi dawn il-kummenti huma mingħajr ebda bażi in kwantu li ma tressqet ebda prova ta' dak allegat. Ma tistax is-soċjetà konvenuta tippretendi li tagħmel dikjarazzjonijiet mhux ipprovati fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha, u fi kwalunkwe każ, u b'riferenza għall-kumment dwar il-fattura bin-numru 10053098 fejn is-soċjetà konvenuta tgħid illi trailer TR1188 ma kienx ingarr mis-soċjetà attriċi f'din id-data, jirrizulta li l-*email* li tagħmel riferenza għaliha s-soċjetà konvenuta, u ċioè dik a fol. 187 tal-proċess mibgħuta minn rappreżentant tas-soċjetà attriċi lis-soċjetà konvenuta tgħid proprju l-oppożt:

"All records are indicating that TR 1188 has been shipped by Agritrans on our service. To this effect, unless you are in a position to submit any documentation contradicting the above, invoice will have to stand as valid and due."

Huwa inaċċettabbli li s-soċjetà konvenuta tipprova tressaq provi ġodda permezz tan-nota ta' sottomissjonijiet tagħha, kif effettivament għamlet f'dan il-każ fejn allegat li l-ammont

mitlub mis-soċjetà attriċi għandu jiġi ridott għal raġunijiet bħal diskrepanzi fil-ħinijiet ta' meta allegatament ħarġu t-trakkijiet, minn fejn telaq il-vapur u kienx qiegħed jintuża trailer partikolari, liema diskrepanzi qatt ma ssemew qabel mis-soċjetà konvenuta. Kif ingħad fis-sentenza ta' din il-Qorti diversament presjeduta fl-ismijiet Josephine Sammut et vs Lorenzo Agius et, deċiża fit-28 ta' Novembru 1996, ikkonfermata mill-Qorti tal-Appell fid-9 ta' Frar 2001:

"Dak li jingħad mid-difensuri fit-trattazzjoni orali jew skritta ma jikkostitwixxix prova" (App. Ċiv. Chircop vs. Dr. Fr. Frendo Randon noe 12/10.79) u għalhekk l-atturi ma jistgħux fit-trattazzjoni tagħhom jagħmlu provi u jgħibu difiżi li ma tqajjmux waqt il-kawża."

B'żieda ma dan, fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha s-soċjetà konvenuta tgħid illi l-ammont komplessiv illi għandu jitnaqqas mill-ammont riklamat mis-soċjetà attriċi jammonta għall €7098.73, u dan meta Anthony Schembri fix-xhieda tiegħu jikkonferma li huwa qiegħed jikkontesta biss l-ammont ta' €6,294.57. Għaldaqstant ċertament illi l-Qorti ma tistax taċċetta li ssir din il-forma ta' prova ġdida permezz ta' nota ta' sottomissjonijiet.

Finalment, il-Qorti tagħmel riferenza għas-sentenza tal-Qorti tal-Appell Inferjuri fl-ismijiet Vincent Brincat vs Anna Caruana, deċiża fit-23 ta' Ġunju 2004 li saret riferenza għaliha mis-soċjetà attriċi fis-sottomissjonijiet tagħha fejn ingħad hekk:

"Kif deċiż fis-sentenza a Vol XXXIX pII p585, "hawn tqum il-kwestjoni ta' min għandu jagħmel il-prova. F'dan ir-rigward jeħtieġ li ssir distinzjoni bejn il-kreditur u d-debitur tal-obbligazzjoni. Il-kreditur għandu jipprova l-inadempjenza tad-debitur, li tista' tikkonsisti anke f'semplici dewmien; għandu jiddemostra fatt li fih innifsu jkollu l-impronta tal-ħtija tad-debitur. Wara li tkun saret mill-kreditur din il-prova, jaqa' fuq id-debitur l-oneri li jipprova li dak l-inadempjent kien dovut għal xi haġa barranija ("causa estranea") li tagħha huwa ma kienx responsabbli, jiġifieri illi huwa ma kellux ħtija billi kien mexa bid-diligenza ta' "bonus paterfamilias" (Art 1175 (1)

u Art 1176, illum Art 1132 u 1133 tal-Kodiċi Ċivili). Jekk imbagħad id-debitur ma jasalx għal din il-prova huwa jkun fi ħtija u jidhol responsabbli għad-danni, u f'każ ta' obligazzjoni li jkollha bħala oġġett il-ħlas ta' somma determinata, d-danni li jiġu mid-dewmien tal-eżekuzzjoni tagħha jikkonsistu fl-imgħax."

Għalhekk u għal dawn ir-ragunijiet, il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi:

1. Tilqa' l-ewwel talba attriċi u tiddikjara li s-soċjetà Agritrans Logistics Limited hija debitriċi ta' Sullivan Maritime Limited fl-ammont ta' tmintax-il elf u ħames Ewro u tmienja u erbgħin ċenteżmu (€18,005.48);
2. Tordna lis-soċjetà Agritrans Logistics Limited tħallas dan l-ammont lil Sullivan Maritime Limited. Bl-imgħax a tenur tal-artikolu 26A et seq. tal-Kodiċi Kummerċjali.

Spejjeż inkluż dawk tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju u ittra uffiċjali tal-5 ta' Frar 2013 jiġihallu minn Agritrans Logistics Limited.

IMHALLEF

DEP/REG